

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorska ulica št. 16. — Zurednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopali se ne vračajo. — Inzerati: šeststopenjska pet-vesta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — Volja za Ljubljano v upravništvu: za celo leto 6 gl., za pol leta 3 gl., za četrt leta 1 gl. 50 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom volja mesečno 9 kr. več. Po pošti volja za celo leto 10 gl., za pol leta 5 gl., za četrt leta 3 gl. 50 kr. in za jeden mesec 86 kr.

Štev. 210.

V Ljubljani v sredo, 16. septembra 1885.

Tečaj II.

V Ljubljani, 16. septembra.

Iz krasnega mesta na Ebru dohajejo zopet bolj pomirljiva poročila; navzlic vsem demonstracijam v Madridu, navzlic rožljanju z orožjem ne bode vojske med Nemčijo in Španijo. Knez Bismarck in Canovas del Castillo poravnala bosta sama vso zadevo brez vojnih čet in brez brodvaja. In to je gotovo koristno za vse udeležene stranke — v prvi vrsti pa za Španijo — zakaj? skoro ni treba odgovarjati, če se le pomisli, da se krasnih dni španskega vladarstva spomina samo še zgodovina, in na njeno mesto stopilo je nemško gospodstvo.

Vse drugače bi bilo, če bi si stali Francija in Nemčija nasproti, če bi si Francija prisvajala Karolinske otoke. V tem slučaju bati bi se bilo mnogo bolj vojske nego zdaj, ko stoji mala Španija nasproti veliki ponosni Nemčiji. Španiji nasproti obnaša se Nemčija drugače, kakor bi se obnašala nasproti kakemu drugi državi. Španije ne more pozvati tako lahko na boj, ker bi si stala potem nasproti dva nejednaka bojevalca in Nemčija zadelo bi lahko očitanje, da hoče samo priprijeti si ozemlja; Nemčija ogiba se skrbno takemu neplemenitemu boju. To pač spremeni samo postopanje, a nikakor jedra tega vprašanja. To ostane nespremenjeno ter obstoji v zahtevanju Nemčije po Karolinskih otokih. In ti otoki postali bodo silne važnosti, ko se dogotovi panamski prerov.

To je zadosti modremu nemškemu politiku, da se mu vzbuja poželenje po tem ozemlju. Knez Bismarck ne dela politike od danes do jutri; njemu ne zadostuje, da je Nemčija postala jednotna, on jo hoče tudi utrditi, in jedno sredstvo za to utrdbo zdijo se mu tudi Karolinski otoki. V politički svoji bistrumnosti pač vé, da se s sve-

točno trgovino pridobi tudi nekoliko svetovnega vladarstva. Njegov smeli pogled vidi, da bode v prihodnjem stoletju največ ladij plavalo po Tihem Oceanu, zatorej se hoče tudi on okoristiti pri tem. In to dosegel bode tudi, ne da bi se zaradi tega spustil v vojsko s Španijo. Sicer pa tudi, kje naj bi se vršila vojska? V Franciji, katera leži med Nemčijo in Španijo? Na to pač misliti ni, kajti potem bi ne bila več vojska med Nemčijo in Španijo. Da bi šle nemške čete skozi Francijo, tudi ni skoro možno. Ali pa naj se vrši vojska na morji? Tudi izid te vojske ni težko določiti uže naprej. V španskih orožarnah se sicer pridno pripravljajo, a ne bode jim rabiti pripravljeno orožje, ne bodo je potrebovali. Število pomorščakov in vojnih ladij tu pač ni odločilno, sicer sta si pa obe državi zelo jednaki; odločilna pa je izvežbanost na morji in orožje pomorščakov, — v tem pa Nemčija Španijo za mnogo preseza.

Vsa zadeva poravnala se bode torej pri zeleni mizi, prolila se ne bode niti kapljica krvi. Tam naj Španija razloži svoje pravice, gotovo se bodo našli tudi zánjo pravični sodniki; prazno upitje, neplodne demonstracije in rožljanje z orožjem pač malo hasni, da, moglo bi postati vendar celó opasno vladni obliki, monarhiji. S takim postopanjem bi pač še nikakor ne dokazala svojih pravic do Karolinskih otokov. Če bode pa Nemčija pri zeleni mizi obsojena, vedela si bode pač pomagati. Če so Karolinski otoki za Nemčijo res iste vrednosti, kakor se dokazuje, gotovo ne bode Bismarck spustil cilja iz očíj; skušal bode doseči ga po drugi poti, se vé da, če se mu bode zdel vreden tolikega truda. Za zdaj je gotovo, da se vsa zadeva gledé Karolinskih otokov poravná mirnim pôtém.

Zagreb in Ljubljana.

Večkrat bila nam je uže prilika, opozarjati naše občinstvo, v čem prav za prav obstaje ona mōra, katera nas tlači uže toliko let, da ne moremo dalje, da se ne moremo povspeti do one stopinje, na kateri so uže drugi narodi, morda celó naši sodeželani druge narodnosti. Ni nas volja na tem mestu ponavljati zopet uže tolikrat izrečene misli, da bi bilo za nas gotovo hasnejše, če bi postopali pomirljivo in soglasno z onimi faktorji, kateri nam sploh pomagati morejo; za danes hočemo navesti le, kako pišejo „Resni Glasovi“ o naših razmerah v tem oziru. Žal le, da ne moremo dotičnega članka radi preobširnosti vsega podati blagovoljnim čitateljem, dasi se vendar po vsem ne slagamo z istimi nazori. V naslednjem podajemo jim ga v kratkem posnetku:

„Glavna mesta dežel so prisposodbljati srcu človeškemu, v katero se staka kri in iz katerega se zopet razprostira po družih delih telesa. V glavnih mestih se nakupičuje vse, kar ima kak narod dobrega in lepega v vseh strokah kulture, iz njih razprostira se po vseh krajih narodovih moč ali nemoč glavnega mesta. Lahko se sodi po glavnem mestu kacega naroda na značaj, moč, kulturo ostalega naroda.

Hrvatov je okolo 2 milijona, Slovencev 1½ milijona. Glavno mesto Hrvatske, Zagreb, ima 30 tisoč, Ljubljana okolo 26 tisoč ljudij. Razlika v teh številkah ni velika. Kakošna pa je razlika med navedenima glavnima mestoma! — V Zagrebu se nam predočeva mesto, v kojem pulzira novodobno življenje velicij mest, v Ljubljani se nam predočeva malo življenje, ki se dosti ne razločeva od življenja v družih manjših mestih stran železnic,

Listek.

Gaston de Vannier.

(Prizor iz francoske revolucije. Po francoskem — c.)

Nekega dne meseca decembra leta 1793 korakala je mlada in zala devotka skozi vrt „Palais-Egalité“; nosila se je tako dražestno in ljubko, da so čitalci in prodajalci novin nehoté prenehali svoje govore in svoj posel ter so strmeli za njo. Včasih ustavila se je tu in tam, da si kupi kak časopis, katerega je potem skrbno povila in vtaknila v svoj muf, rekoč: čitala bom doma. Stopila je potem še v razne knjigoprodajalnice, kupila še razne knjižure dnevne literature, katere je enako skrbno in spretno spravila v muf, kakor bi pokladala knjige po predalih v kaki biblioteki ter je naposled zginila med gostimi tolpami občudovateljev, ki so se živahno razgovarjali o dnevnih politiki.

Mlada, toli občudovana devotka bila je istinito lepa. Podolgasti obrazek bil je najčistejši izraz grškega plemena; krasni rumeni lasje bili so v lepem razmerju z nežnoblado-rudečim licem. Pred

vsem odlikovalo jo je pa ponosno vedenje, ljubeznivost njenega kretanja. Slutili so v njej aristokratino po rodu, toda, da je bil tedaj tudi čas pravega pravcatega republikanizma, nikoga ni neprijetno dirnola ona veličastna ponosnost in odločnost, ki jo je razodevala tudi v najneznatnejših odnošajih življenja.

Zapustivši „Palais-Egalité“ prišla je po dobro poznanih ulicah na trg „la bastille“. Po nekolikih trenutkih premisleka obrnila se je proti nezatni hiši na voglu trga in hitela je po stopnicah v četrto nadstropje.

Ta hiša, te stopnice bile so nesrečnim dobro poznane, bile so last zdravnika „Souberbielle-a“, čigar ime je v kirurgiji poznano in čislano. Vezalo ga je gorko prijateljstvo z Robespierre-om; ni pa hotel vzprejeti v službi republike nikakega dostojanstva; bil je le priprost sodec revolucionarnega sodišča, kateri posel je pa uporabljal v to svrhu, da je branil in zagovarjal nedolžne in slabe.

Isabelle de Valnave, to je bilo ime krasne devotke, potrkala je na vrata in koj potem vstopila v sobo Souberbielle-a, ki jo je kot znanko

prijazno vzprejel. Odločnost, poštenost njenega mišljenja in čvrsti značaj mlade devotke omamile so ubozelega doktorja in v svoji navdušenosti prisposodbljal jo je Porciji starega veka rimskega. — Vsled te naklonjenosti dovolil jej je zdravnik na sedanjo prošnjo njeno takoj, da sme prosto obiskavati ujetnika, ki je sedel v ječi „la force“. Kot sodec pri revolucionarnem sodišči imel je Souberbielle neomejeno oblast nad vsemi ječami v okrožju „Seine-e.“ Nikoli ni zlorabil svoje moči in oblasti nasproti nesrečnikom.

Zadobivši dovoljenje, hitela je Izabela proti ječi „la force“. Poznani in vplivni podpis dobrosrčnega zdravnika premagal je vse ovire in težave, vrata zaporov so se odpirala.

Kakor v vrtu „Palais-Egalité“ klanjalo se je tudi tu vse pred neznano krasotico, čudilo se i tu divnemu čaru; spoštljivo obstal je vsakdo v očigled tolike lepote in samosvesti. Jediní ječar, oduren in trd človek, ki si je dal pridevek Gracchus, meril je nezaupljivo z očmi dražestno devico.

Bil je jeden izmed tistih na pol divjih ljudi, ki se dobé v najnižih vrstah mestnega prebivalstva, in ki imajo enako divji zverjadi v puščavi nekak

da, še v Mariboru je dosti živahnejše mestno življenje, nego v tako zvani Beli Ljubljani.

Zagreb je glavno mesto v kulturi mladega, na dan vstajajočega naroda, ali kakovo je? Zgradba za zgradbo se vzdiguje, palača za palačo, velikanske javne zgradbe zida narod, velike hiše zidajo privatni. V Ljubljani je gosp. Gariboldi majhno hišo v stilu palače zidal in kar le strmeli so ljudje nad to velikansko zgradbo. Kaj bi še le rekli, ko bi v Ljubljani se zidale take stavbe, kakor one na Zrinjevem trgu v Zagrebu. — In če človek pogleda po zagrebškem trgu! Ulice mrgolijo vsak dan ljudij, na tržnih dnéh pa je Jelačičev trg veliko shajališče ljudstva iz vseh krajev hrvatske domovine. Univerzo ima Zagreb, najvišje, apelno in deželno sodišče ter delegirano, vlado z finančnimi uradi, gimnazijo, realko, veliko ljudskih šol, več bank, hranilnic, nadbiskupija je v njem in duhovenske, muzikalne, učiteljske šole, milosrdni brati in drugi samostani so v njem, bukvarn, tiskarn polovico več, nego v Ljubljani, narodno gledališče, ki opero, opereto ter dramo kultivira. To vse se véda nabira ljudij, to vse daje Zagrebu živahno življenje, sredotočje je vsega narodovega življenja, velika in mala trgovina ima v Zagrebu svoja skladišča in v njem železnice središče. Zagrebški kolodvor je jeden največjih na avstrijskem jugu, in dosti več vlakov prihaja in ljudi občuje na tem kolodvoru, nego na graškem. Prodajalnice so velike, hotéli, kavarne, kakor v največjih mestih. V kavarnah se ti predočevajo žurnali hrvatske domovine, ki gledé velikosti dosti za dunajskimi ne stojé. In te kavarne so polne, ljudstvo čita. In idi po javnih sprehajališčih! Vse se stori, da se mesto olepša. Zrinjski trg je prelep park, Tuškanec se kinča z vilami.

Narod, ki samo 2 milijona ljudij broji, ima tako lepo glavno mesto, ima tak živ promet, ima vse, kar imajo moderna velika mesta, vsklikneš, prišedši v Zagreb. Bela Ljubljana ti prihaja v spomin, ona Bela Ljubljana, kjer je tako filistersko, mirno in majhno vse!

Ljubljana nima tretjine trgovine Zagreba, v njej se komaj tretjina tega prodaja, kupuje, nego v Zagrebu. V Zagrebu se komaj čaka toplejši čas in zidanje poslopij se začne; nove ulice nastajajo, stare hiše se podirajo in nove velike se stavijo, železnice se zidajo po vsej deželi, ki se stakajo pri Zagrebu, ljudje v Zagrebu služijo kaj, dobro živijo; v Ljubljani je od časa, kar je kranjsko stavbeno društvo nehalo nove hiše zidati, redok slučaj, ako človek novo hišo zidati vidi. Večje trgovine v Ljubljani ni, komfort v Ljubljani živečih ljudij kaže, da se z vodo kuha, trg je navadno prazen in še ob sejmovih ni Bog si ga vedi kaj ljudstva videti. Hotéle, kavarne najdemo v Ljubljani take kakor v Celji, štacune so v Mariboru večje.

poseben in čuden nagon, da vidijo in sledé povsodi nevarnost. Ni se upal nadlegovati mladenke, ki je stala pod mogočno zaščito Souberbielle-a; dozdevalo se mu je pa, da mu bode ta ženska v pogubo.

Ne izpregovorivši niti besedice, spremil jo je do visokega hodnika, kjer je bila celica s številko 114, in katero pohoditi je bila namenjena.

Dva pota zavrtil se je mogočni ključ v ogromni ključanici, debela vrata so zahreščala, in v tem trenutku bila sta naša poznanka in ujetnik drug drugemu na prsih, dolgo in molče stala sta objeta. Ta prizor pretresel je osornemu ječarju dušo in srce. Zmislil se je na svojo mlado deco, svojo ženo; tiho vrnil se je osramočen v svojo stanico.

Jetnik celice 114. bil je mlad lep človek, star kakih 25 let. Visoko čelo naznanjalo je človeka mislečega, duševno delujočega. Bliščeče oko pričalo je, da se strastno drži predmeta, katerega se je oklenil, da goreče ljubi bitje, ki se mu je prikupilo. Gaston de Vannier stopil je bil na politično pozorišče in se podal v boj za zlato prostost.

Nesreča kraljeve obitelji pa ga je močno pretresla, posebno usoda krasne tujke, kraljice, ka-

To je središče slovenskega naroda. Dajte še v kulturnem oziru paralelo delati s tem, kar Zagreb v tem oziru stori. Z vodo kuhamo v Ljubljani, v Beli Ljubljani. Jedina stroka duševnega dela, ki je pri nas v cvetji, je kultura molitvenih bukvic. V Zagrebu najdemo živo politično življenje. Najboljši možje delajo kot žurnalisti, najboljšje glave so politiki in vse razmere narodovega življenja so jim mari. Ženstvu je v Zagrebu čast in povzdiga Hrvaške; milijone goldinarjev žrtvujejo posamezni Hrvati v povzdigo duševne in gmotne povzdige narodove. Pri nas v Ljubljani? Joj, sram nas je povedati!

Je res, politično razkosani smo narod, Slovenci. Kdo je tega kriv? Prošlost, tužna prošlost. Ali kje bi Hrvati bili, ki pred 100 leti tudi niso boljši bili, ko mi, ako bi tako mevžasto ljudstvo bili ko mi Slovenci!

Madjari bi jih uže zdavna pogoltnili. V Ljubljani je mestni zastop v narodnih rokah in jedna največjih moči dežele, kranjska hranilnica, v nemških rokah. Ali se kaj stori, da bi se paralizirala ta hranilnica po hranilnici, ki bi jo mesto osnovalo? Ali se kaj stori, da bi se politična večja celota napravila, ali se kaj stori, da bi se dobra voda dobila ter s tem penzionisti privabili, ali se kaj stori, da bi se pridobilo več uradov: apela-cijsko sodišče, finančni, poštni, železniški višji uradi; ali se kaj stori, da bi se v Ljubljani stekavalo več železnic, da bi trgovina, da bi promet večji postal; ali se kaj stori, da bi socijalno življenje na slovanski podlagi se razvijalo? — Nič, kar nič! Najboljši možje, možje, ki kaj vedo, ki so se kaj učili, ki v socijalnem življenji kaj reprezentujejo, — se odtegujejo javnemu delu, ker se pri nas večje ali manjše ničle drzno v prve rajde postavljajo, ter nestrpno druge odbijajo. Občinstvo se ne more povzdigniti do navdušenosti za narodovo čast, za povzdigo glavnega mesta, za povzdigo narodovo, ako ne vidi one vrste ljudij, na mestih, kamor drugi narodi najinteligentnejše može postavljajo, ako ne jeden čin v javnem delu zdaj delujočih elementov ne imponira. In v javnih zastopih ravno tako.

Nemški stranki na Kranjskem nasproti se ponavlja, kadar človek slišati hoče, „dovtip“: „Inteligencija in kapital.“ Pri nas se gleda na to, da bi se masa ljudstva pridobila za naše težnje. Je prav dobro to, ali prezreti bi se ne smelo, da je treba posamezne, pametnejše in gmotno dobro stoječe ljudi pridobiti, ako se hoče masa ljudstva trajno držati. Le poglejte kam ven v kako vas. Gmotno dobro stoječi ljudje so navadno in celo isti, ki so si premoženje sami pridobili, pametni. Oni že vsled boljših glav vse druge na uzdi vodijo. Zraven so drugi navezani na nje v stiskah. In oni so volilci, oni so merodajni v občinski administraciji, v šolskih odborih, oni so v stanu našo

tere življenje imelo se je končati na morišči. Vročekrvni, ničesa se boječi Gaston niti pomislil ni v koliko nevarnost se je podal s tem, da je vstopil v vrsto zagovornikov Marije Antoinette. Toda ravno na tem potu, na potu nevarnosti bilo mu je namenjeno doseči najslajše tolažilo, najslajšo srečo.

Gaston bil je pesnik in publicist. Pisal je stavke, v katerih je goreče branil in zagovarjal ubogo kraljico, in zavračal nesramna obrekovanja zoper njo. Jeden teh krasnih člankov, pisan s tistim prepričanjem in ognjem, ki pride iz srca, seznanil ga je bil z Isabelljo de Valnave, katera je ravno tako goreče ljubila kraljico, in je žrtvovala vse, da reši njeno življenje.

Gaston bil je porojen iz obitelji sodskega, a Isabella iz plemenite obitelji vojaškega stanu. Ta stanovska razlika ovirala bi v družih časih silno zblizanje, v tem viharnem času zginile so razlike, smatralo se je svojimi le tiste, ki so se borili vkupno za jednake ideje pod jednim praporjem.

(Dalje prihodnjic.)

žurnalistiko, literaturo z naročanjem podpirati; oni so v stanu svoje sinove pošiljati v šole, njihovo družbinsko življenje je merodajno. Svet je že tak, z danimi razmerami je računati. V Krškem živi jeden največjih slovenskih bogatašev, g. Hočevnar. Ljudje pravijo, da je naše vodstvo zakrivilo, da so tega moža Nemci dobili zá-se. Ta mož je že veliko denarjev potrošil za namene teh Nemcev. Kako bi dobro teknilo našemu boru, ako bi mož bil v pravem času se navdušil za naše težnje.

Ako hoče Slovenstvo doma in tujini imponirati, ako hoče Slovenstvo se popeti do boljših političnih, gmotnih, sploh boljših kulturnih razmer, treba je pred vsem, da se gmotno dobro stoječi ljudje našega naroda dobijo za naše težnje, drugi potem sledijo, slediti morajo. „Inteligencija in kapital“, dozdam neumen dovtip, naj bo naše gásló v pridobivljanja prijateljev naših teženj. Dozdam še nemamo toliko teh faktorjev, da bi smeli se norca briti iz nemških nasprotnikov. Le v Zagreb pogledjmo, pa bomo sprevideli, kaj je inteligencija in kapital, in v Maribor in Celje tudi lahko pogledamo v tem oziru, in v Ljubljani je veliko, veliko v tem oziru gledati.

Tako je možje z in brez brade! Odkritosrečni smo, jezili se boste, ali treba vas je malo spomniti, da na ubogi zemlji stojite in opominjati, da ne dirjate za ideali, ki jih oni človek ima, ki je, meneč strašno pametno govoriti, Slovence v javnosti s tem osmešil, rekši: da Slovenec rad davke plačuje!“

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

„Politik“ poroča, da se deželni zbori skličejo še pred novim letom, in to najbrže od konca novembra do Božiča. — Na mnogih krajih na Dólenjem Avstrijskem, v Česki in Moravski vršilo se bode več dopolnilnih volitev.

Nekateri česki listi poročajo, da bode moravski deželni zbor razpuščen. Nemški liberalci delali so na vse kriplje, da so si pridobili več privržencev in zdaj upajo, da se jim posreči ovreči izvolitev namestnika grofa Schönborna, ta izvolitev namreč vlansko leto se ni bila potrjena.

Tuje dežele.

Gledé špansko-nemškega spora se poroča, da se med obema kabinetoma menjajo pisanja. Kakor se poroča iz Berolina, napravilo je slednje pisanje španskega kabineta v Berolinu zeló ugoden utis, in v poučenih krogih je splošno razširjeno mnenje, da se bode vsa zadeva mirno rešila, in sicer brez razsodišča, samo med kabinetoma.

V Francoski znašali so davki za mesec avgust za 2869 900 frankov menj, nego se je bilo postavilo v državni proračun. V vseh minulih osmih

Prokleta!

(Roman Spisal Emile Richebourg; po E. Vacanovi predelavi prosto poslovenil Janko Leban.)

(Dalje.)

Blanche se ni mogla več premagovati. Glasuó prične smijati se.

Marijonetar se nekoliko poparjen in zadrežen obrne. Zagledavši deklico, povese oči, kakor zasacén tat. „Ah, odpustite, gospodičina, odpustite, lepo vas prosim!“ reče uljudno. „Pozabil sem polnem, da ste vi tukaj...“ — „Pa saj jaz vam nemam ničesar odpustiti, gospodine moj! Še prav lepo sem se zabavala!“

„Tako? tako?“ zajeclja stari. — „Jaz bi prav za prav vas morala prositi oproščenja, da sem vaš v vašem delu motila; pa nisem se mogla več vzdrževati smeha, ... bilo je vse nekam presegavo!“ — „Jaz sem pravi norec, kaj ne? Igram tu s svojimi možicliji kakor otrok. Pa kaj hočete: ko se človek postara, postane otročji. In potem jih imam tudi tako rad — te moje možiclje — ne morem živeti, da bi jih ne gledal ter da ne bi jih pustil govoriti. Stari tovariši smo med sabo.

mesecih je bilo torej 17 585 600 frankov menj-dohodkov nego se je postavilo v državni proračun.

V Angleški pričele so se že priprave za bodoče volitve v parlament. Pregledujejo se volilski imeniki in postavljajo se že kandidatje. Na nekaterih krajih govorili so kandidatje že govore ter razvijali svoj program. Uže iz zdanjega gibanja se lahko sklepa, da bode pri volitvah v novembru boj med raznimi strankami zelo hud.

Razne vesti.

— (Srečen dedič.) V začetku tega stoletja oženil se je nek bogat vinski trgovec z imenom Robson v Manchesteru, in sicer je dobil v zakon zelo bogato gospico Walter iz Cambridga. Čez nekoliko let umrje vinskemu trgovcu žena brez otrok ter mu zapusti vse svoje premoženje. Robson oženi se vdrugič, in sicer zopet zelo bogato, a tudi druga žena umrje mu brez otrok, vsled česar je vse njeno premoženje ostalo zopet njemu. Robson od tistega časa ni več kupčeval, ampak je živel sam za se in zelo samotno. A necega dne dobili so ga mrtvega v njegovem stanovanju. Umorili so ga bili njegovi posli ter polastili se zlatine in gotovine, kolikor je imel pri sebi. Druzega morilci niso dobili v roke, ker so morali bežati. Ker Robson nobenega dediča imel ni, vzela je oblastnija vse premoženje v svoje varstvo. Tako preteklo je 41 let. Najedenkrat pa se oglasi nek drvár Robson pri oblastniji, trdeč, da je neposredni potomec jednega brata umorjenega Robsona in da je tedaj opravičen zahtevati bogato dedšino za se. Stvar se je preiskovala in pokazalo se je, da je drvárjeva trditev popolnoma resnična, vsled česar se mu je tudi izročilo vse premoženje znašajoče sedaj uže nad jeden četrt milijona funtov sterlingov.

Domače stvari.

— (Izročitev srebernega križca s krono) Okrajnemu žandarmerijskemu komandantu gosp. Ivanu Unterrainerju, vršila se je, kakor se nam poroča iz Kočevja, zelo slovesno. Slavnosti udeležilo se je 13 žandarjev, dalje oddelek prostovoljne požarne brambe v Kočevji in več družih ljudij. Popoldne bil je banket, katerega so se udeležili vsi gospodje uradniki okrajnega glavarstva in mnogo meščanov. Prva napitnica veljala je Nj. veličanstvu presvitlemu cesarju.

— (Srbska kraljica Natalija) pripeljala se je minolo nedeljo v Opatijo. Vozila se je z vozovi kr. ogerske državne železnice.

— (Novo šolsko leto) na srednjih in ljudskih šolah pričelo se je danes s slovesno sv. mašo v stolni cerkvi.

— („Wochenblatt“) od zadnje sobote zavihtil je, kakor gorostasni Ciklop silno roko svojo ter nas z jednim udarcem potolkel do zadnjega diha. Tako se vsaj skoro dozdeva bistroumnemu kovaču ponesrečene kritike našega sestavka o društvenem življenju v letu 1884

Jaz živim skoro za te lesene možičlje, in uže mnogo let me oni živijo. Nadejam se, da mi bodo še dalje dajali zaslužka. Če mi je težko pri srci, če imam otožne misli, potem pogledam te ljube moje male; in oni me zopet razvedrijo, jaz pozabim vse skrbi in zopet sem zadovoljen. So ljudje, ki tega ne umejo, imajo me za smešnega. A, kaj jaz maram zato! Naj le mislijo in govorijo, kar jim drago! Ni treba, da se baš izrazim, zakaj imam svoje marijonete tako silno rad; dovolj, da je tako!

Mlado deklico je čudni ta govor globoko ganil. Zanimala se je za starčka, ne da bi si bila v svesti zakaj. „Zdaj mi je še toliko bolj žal, da sem vas motila“, dé. „Prosim, prosim, le nadaljujte, in mislite si, kakor da ste sami.“ — „Ne, ne; za danes je dovolj. Pavliha in Rigolo morata iti spat.“

Starček položi svoja ljuba dva umetelnika v škrinjo ter jo zapre.

„Če sem malega Rigoloja dobro razumela“, povzame smejoč se iz nova deklica, „to ste vi iz Pariza?“ — „Da, gospodičina, iz Pariza sem. Še le pred dvema urama sem od tam le-sim došel.“ — „Skoro gotovo na semenj; ne-li?“ — „Oh, tega ne; še vedel nisem, da je danes tu semenj.“

No, jednooki kovač ni le sila občutljiv in ne more nikoga trpeti poleg sebe, ni pripoznati ravnopravnim sobi, nego on tudi povsodi vidi le polovico tega, kar vidijo drugi navadni ljudje. To pa ni pri našem moži nič posebnega, kajti da več oči več vidi, ve razsoditi vsako dete. Evo ga dokaza!

V zadevnem članku govorili smo, da je bilo v letu 1884 na vsem Kranjskem 42 bralnih društev, izmed teh 21 v političnih okrajih Postojina in Logatec. Mimogrede smo izrekli skromno svoje mnenje, da bi z ozirom na to stališče Slovenec morda vendar smel sedeti pri jedni mizi z Nemcem in ne za durmi, kamor ga tako radi postavljajo ravno gospodje od „Wochenblatta“. Ne da bi bili trdili, da je Slovenec „superior“ — tega Bog varuj — samo željo smo izrekli, da se ne imenuje vedno in povsod „inferior“. Samo to smo tedaj hoteli. A orjaku nagubančilo se je pri tem čelo, potem pa aritmetično in statistično dokazuje, da Slovenec ni toliko vreden, kakor Nемец. Štirinajst dni se je trudil in z x-om iskal, koliko imajo Slovenci do sedaj premalo in Nemci preveč bralnih društev. Njegovo trudapolno delo pa je bilo zamán, kajti v svojo poročilo postavil je napačno številko, bodi-si vedoma ali nevedoma, in zato je tudi rezultat nekoliko napačen. Od 42 bralnih društev vidi jih on le 23 — skoro polovico premalo — s temi 23. oteplje okolo, s temi 23. zida babilonski stolp svojih procentov. Prisposablja joč duševno ravnotežje, imeli smo pred očmi jedino le priprosto kmetško ljudstvo, ne pa ono v mestih, kajti od napominanih 42 društev so razen jednega v Ljubljani, ki se ne jemlje v poštev, in pa nekaterih po mestih na deželi, ki pa sicer tudi služijo navadnemu prebivalstvu v obližji, vsa druga med trdimi kmeti; naglašali smo zaradi tega še posebno nekatere politične okraje in naš jednooki bo morda pripoznal, da ta pripodoba ima sploh le kak pomen z ozirom na navadno priprosto ljudstvo na kmetih, nikakor pa ne z ozirom na mestne stanovnike, večinoma izobražene, naj si bodo Nemci ali Slovenci, ki so si morali pridobiti naobraženost tudi drugod in ne le v bralnih društvih.

Priprostemu narodu so pa bralna društva — naj ima to ali ono tudi svojo zastavo, ki jednookega tako zeló v oči bode — v prvi vrsti vendar le v pouk, in vsak nepristransk bo gotovo pripoznal veliko število enakih društev za više naobraženje, le „Wochenblattu“ se to vidi smešen „Cultarmesser“, ki menda prijemlje vso stvar bolj od praktične strani in sodi ljudsko naobraženost še vedno le po številu prodanih žepnih robcev in mila. — Slovensko kmetško prebivalstvo ima gotovo število bralnih društev, nemško nobenega. Naj „Wochenblattov“ računar postavi svoje umetne ali „simple Rechenoperation“ kakor koli hoče, in naj računa kakor mu drago „proportionaliter“, na kmetške nemške sodeželane odpade vedno le 0% društev. Ko bi naš prijatelj ne imel samo jednega očesa in bi bolje videl in bolje čital, ognil bi se bil tudi vprašanju, „kam prištevamo 6 kazinskih društev“ in našel bi bil lahko iz stavja, da v vrsto bralnih društev. Dotični

Predno je zamogla deklica staviti novo vprašanje, odpró se vrata in mlad človek vstopi.

Na prvi pogled je uže videla Blanche, da je prišlec velik, mlad, elegantno oblečen ter da se zna lepo obnašati. Videla je tudi, da je bruneten, da ima visoko čelo, izrazite oči, da je bledobnega, a prijetnega lica.

Kaj li jej je ganilo tako prečudno srce? Nikoli je niso učili, naj svoja čuvstva skriva ali premaguje. Ona je prosto bila vzrasla; svetle njene oči so mislile, da lahko vse v naravi občudujejo; odkrito njeno srce je ménilo, da sme vse ljubiti. Tako tudi zdaj ni poskušala, da bi svoja čuvstva zatajevala, nego udala se jim je. Ni mislila na to, da ni previdno, da tega lepega mladega moža zadovoljno in iskreno gleda. Njeno srce je živahneje bilo; pa vse to je ni kar nič opominalo.

Mladenič se približa marijonetarju, kateri resno in zvedavo upré va-nj oči.

„Nič! nič!“ jekne mladi mož tožno. „Jaz nisem srečnejši od tebe! Ah, uboga uboga moja mati je izvestno mrtva. Trdó je, če se človek za trdno česa nadeja, a potem se vidi prevaranega! Iskali so po starih registrih v bolnišnici, pa nič, nič niso mogli najti, o nesrečni moji materi. Nedvomna za-

stavek slóve: . . . „Okrajni glavarstvi na Notranjskem imata tedaj največje število društev, in je tudi v tem oziru čast, ki jo pridevamo Notranjcem, da jih nazivljemo zavedne, zaslužena, in to tim bolj, ker imata največje število bralnih društev in čitalnic, vkup 21, tedaj polovico vseh bralnih društev Kranjske, katerih je 42. Vsa (scilic. ta = 42) bralna društva so slovenska; kranjski Nemci razun „kazin“ nimajo nobenega tacega društva . . .“ To je menda jasno vsakemu, le „Wochenblatt“-ov jednooki, ki vse samo na pol vidi, in baje tudi umeje vse na pol, dobil je v naših podatkih vse kaj družega, nego drugi ljudje. Sicer pa se nam dozdeva, da „Wochenblatt“ nalašč razumeva po svoje, kajti drugače ne bi mogel vihteti kladiva zoper deželno vladó kranjsko ter kričati nad njo, kako neusmiljeno da zatira nemštvo na Kranjskem.

Konečno naj še izjavimo: Napominana statistična studija ni imela namena koga zbadati, niti ni mogla koga zbosti izvzemši „Wochenblatt“, temveč hoteli smo naslikati naše društveno življenje, kakor je v istini.

Da se bode „Wochenblatt“ v nas zaletaval, vedeli smo naprej. V svoji duševni revii je vesel, da se mu količkaj od zunaj priložnost ponudi, da lahko razkriva svojo bistroumnost. Kako bi pa ubožec napolnil revne svoje predale, ako bi ne zahajal vedno v tuje zelnike, da se napase!

— (Krajcarska podružnica „Narodnega Doma“ v Ljubljani,) ki je začela razpošiljati knjižice z markami v prvih dneh meseca julija t. l., razposlala je dosedaj na različna poverjeništa uže nad 200 knjižic, deloma s krajcarskimi, deloma z desetkrajcarskimi markami. Akoravno so knjižice tako prirejene, da se, ako se plačuje v običajnem redu, izpolnijo v jednom letu, vendar vrnile so se uže v tem kratkem času tri krajcarske knjižice polne, prva pod št. 10 uže pred 14 dnevi iz Zagorja, druga pod št. 39 od priprostih delavcev v daljnem Seegrabnu pri Ljubnem na Zgornjem Štajerskem, in tretja pod št. 143. iz Radovljice. Posebno zanimljivo in posnemanja vredno je to, da je zadnje imenovanih kupil celó rodoljub H. H. sam. Čast in hvala vsem. Veselo znamenje je dalje, da se, kakor povzemamo privatnim poročilom, jako dobro razpečavajo tudi desetkrajcarske marke, česar se začetkom nismo mogli tako za trdno nadejati. Rojaki, le tako naprej, in po preteku leta, upati smemo, bo fond za zgradbo „Narodnega Doma“ v Ljubljani za 20 000 forintov bogatejši. (Denar in oglasila za poverjeništa pošiljati je gospodu dr. Josipu Starétu, blagajniku „Narodnega Doma“ v Ljubljani.)

— (Umrí) je dne 12. t. m. tukaj g. Andrej Vojška, umirovljeni računski revident v Trstu. Izza svojega umirovljenja bival je v Ljubljani.

— (Pevajoč prosják.) Iz Celovca se poroča: Pred deželnim dvorcem nastavlil se je dne 11. t. m. zjutraj nekov prosják iz Kranjske, in malo prej, predno se je Nj. veličanstvo cesar podal k manévrom, izvelkel je iz žepa papir ter pričel slovensko peti narodno himno. Vzbudil je kmalu pozornost tam nastavljenih redarjev;

muda! Ves svet sem povpraševal — nobeden mi ni znal povedati ničesar. Se ve, dolgo je uže, dolgo! Najbolje bode, da se več ne trudim. Letel sem za peno od mila, in še tebe sem brezvspešno nadlegoval!“ — „Pojdi, pojdi! Saj veš, kako ti rad vse storim, kar le hočeš,“ odgovori Gđš. „In še kako vesel sem, da mi dovoljuješ, da te sprem-ljam! Moje veselje je, da tebe ubogam, a največa moja žalost je ta, da te ne morem osrečiti!“ — „Ah, saj nemam nikogar družega na svetu nego li tebe!“ zakliče mladenič. Na to položi svojo glavo na starčkovó ramo ter britko zastoče.

O vsem tem razgovoru je Blanche umela le dve reči: da mladenič nema več matere in da je nesrečen.

Njeno srce je občutilo takoj živo sočutje do nesrečnega mladeniča. Njene oči se napolnijo s solzami. Čutila pa je, da nema pravice, da bi silila v skrivnost obeh navzočnikov. Hoteč se umakniti, stopi tiho proti vratom.

A Leon jo opazi ter se živo obrne proti njej. Ona se drhteč ustavi. Mladenič obstoji, kakor očaran. Zdelo se mu je, da ni videl še nikoli tako ljubeznivega otroka. Zatorej jo gleda nepremično. Videl je njene rosne oči. (Dalje prihodnjič.)

odpravili so ga proč. Prosjak je baje hotel izročiti Nj. veličavstvu prošnjo; da bi pa bolj obrnil pozornost ná-se, pričel je peti.

Narodno-gospodarstvene stvari.

Razstava goved in delitev premij za govejo živino

v Postojini 10. oktobra 1885.

Visoko c. kr. ministerstvo kmetijstva je na predlog c. kr. kmetijske družbe kranjske blagovolilo dovoliti, da se v Postojini za Notranjsko stran napravi delitev premij za govejo živino, in je v ta namen podarilo spodaj navedene državne premije.

Cilj in konec tej razstavi in delitvi premij je:

a) Da se živinorejci te strani dežele in pa cele Kranjske s primerjanjem goved različnih krajev spodbujajo k napredku v živinoreji ter poučijo o pomanjkljivosti njih reje;

b) da se razvidi uspeh, ki se je vzlasti s pripomočjo državne podpore dosihmal dosegel pri reji naše domače goveje živine;

c) da se gledé na postavlo zoper govejo kugo od leta 1879 več goveje živine izredi in oživi kupčija z domačo živino ne le doma na Kranjskem, temveč tudi v vnanje dežele.

1.) Pravico do premij v Postojini imajo vsi živinorejci okraja logaškega in postojinskega.

2.) Na razstavo pripeljana živino postaviti je na določeni prostor, t. j. na navadni živinski trg v Postojini. 10. oktobra do 9. ure dopoldne mora pa vsa živina na mestu razstave biti, in sicer posebi junci, posebi telice in posebi krave na ograjah privezane. Vsak lastnik mora sam skrbeti, da ima njegova živina hlapca ali dekle, ki živini streže.

3.) Živina, katera hoče premije deležna postati, mora najmanj uže pol leta lastnina tistega gospodarja biti, ki jo razstavi. To mora razstavnik dokazati s spričalom svojega županstva, vrhu tega pa tudi imeti za vsako živinčé potni list od dotičnega župana.

4.) Razsojevalci se izberó po dotičnem pravilniku c. kr. ministerstva kmetijstva in ravnali se bodo pri premijiranju po propisih za to določenih.

5.) Kdor je premijo dobil, se mora s posebnim pismom zavezati, da bo spolnil vse, kar imenovani ministerski pravilnik veleva.

6.) V razstavo se sme privedi:

a) Živina izvirnega marijadvorskega, muriškega, belanskega in pingavskega plemena;

b) mešana živina imenovanih 4 plemen, ali pa tudi z drugimi zlahtnimi plemeni in pa čisto domača živina, in sicer:

1.) Junci (biki), ki imajo vsaj dva stanovitna sprednja zobá.

2.) Telice, ki imajo vsaj dva stanovitna sprednja zobá.

3.) Molzne krave, ki so imele jedno, dvoje, tri, štiri ali k večemu pet telet. To velja za živino izvirnega rodu kakor tudi za mešano in domačo živino.

7.) Za izvirna plemena so odločene premije tako-le:

I.	Premije za bike:	jedna za 40 gold.	40 gold.
II.	" " "	jedna " 30 "	30 "
III.	" " "	dve po 20 "	40 "
I.	" " "	telice: jedna za 25 "	25 "
II.	" " "	jedna " 20 "	20 "
III.	" " "	dve po 15 "	30 "
I.	" " "	krave: jedna za 25 "	25 "
II.	" " "	jedna " 20 "	20 "
III.	" " "	jedna " 15 "	15 "

Skupaj . . . 11 premij . . . 245 gold.

Za lepo mešano živino in za domačo živino so odločene premije tako-le:

I.	Premije za bike:	jedna za 30 gld.	30 gld.
II.	" " "	jedna za 20 "	20 "
III.	" " "	dve po 15 "	30 "
I.	" " "	telice: jedna za 25 "	25 "
II.	" " "	jedna za 20 "	20 "
III.	" " "	dve po 15 "	30 "
I.	" " "	krave: jedna za 25 "	25 "
II.	" " "	jedna za 20 "	20 "
III.	" " "	dve po 15 "	30 "

Skupaj . . . 12 premij . . . 230 gld.

Odgovorni urednik J. Naglič.

8.) Popoludne 10. oktobra se bodo premije slovesno delile; zato se ima vsako živinčé, katero premijo dobi, na premijišče pripeljati.

Od glavnega odbora c. kr. družbe kmetijske.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Berolin, 16. septembra. Kakor s čuje, deli se slednje pisanje, katero je došlo od španskega kabineta v Berolin, v dva dela. V prvem delu izraža se obžalovanje in opravičevanje zaradi žaljenja, katero se je zgodilo nemškemu poslaniku, in izreka se, da se hoče dati zadoščenje. V drugem delu dokazujejo se obširno španske pravice do Karolinskih otokov.

Šaigon, 16. septembra. Zaradi morij v Anamu pribežalo je sim več tisoč kristijanov.

Požega, 15. septembra. Denašnji manever trajal je šest ur. Cesar izrazil je večkrat svojo zadovoljnost. Cesar odpustil je dvema zaradi žaljenja cesarja obsojenima vso kazen ter pomilostil še 86 drugih zločincev. — Povsodi cesarja navdušeno pozdravljajo.

Požega, 15. septembra. Cesar odpotuje jutri ob 3. uri popoludne; v Ogerski Brod dojde ob 5 uri in od tod potuje dalje ob 7. uri zvečer.

Budimpešta, 15. septembra. Osebni in tovarni vlak trčila sta vkup na semlinski črti pri Halasu. Jeden potovalec je mrtev, štirje so nevarno poškodovani; sedem voz od osebnega vlaka in štirje od tovarnega so se razbili.

Pariz, 15. septembra. V Marseillu umrlo je predvčeranjim 7 oseb na koleri.

Telegrafično borzno poročilo

z dne 17. septembra.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	83 30
" " " srebru	83 70
Zlata renta	109 85
5% avstr. renta	100 —
Delnice narodne banke	868 —
Kreditne delnice	289 10
London 10 lir sterling	125 05
20 frankovec	9 91
Cekini c. kr.	5 88
100 drž. mark	61 35

Umrli so:

Dne 13. septembra. Ignacij Železnikar, delavec, 47 l., Križevniške ulice št. 9, rak v vratni žlezici.

Dne 15. septembra. Makso Strojjan, ljudski učitelj, 28 l., Sv. Petra cesta št. 91, srčno otrpjenje.

V civilni hólnici:

Dne 12. septembra. Marija Selan, kočarjeva soproga, 37 l., vodeniča v osrčji. — Anton Borinc, gostač, 73 l., hron. črevesni katár. — Matija Premk, gostač, 68 l., opešanje.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm
15. septbr.	7. zjutraj	743.49	10.8	bzv.	megla	
	2. pop.	742.60	24.2	jzpd. sl.	jasno	0.00
	9. zvečer	743.36	17.4	"	"	

Knjigotržnica

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bambergova

Ljubljana

Kongresni trg šte. 2

priporoča svojo

popolno zalogo

vseh na tukajšnjih in vnanjih učilnicah, posebno na c. kr. višji gimnaziji, c. kr. višji realki in tukajšnji c. kr. možki in ženski učiteljski vadnici, zasebnih, ljudskih in meščanskih šolah vpeljanih

šolskih knjig

v najnovejših izdajah, na pol ali trdo vezanih, po zelo nizkih cenah.

Zapiski uvedenih učnih knjig oddaje se brezplačno.

(137) 16-3

Tiskata in zalagata Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani

Umetne
zobe in zobovja
vdevlje po najnovejšem ameriškem načinu brez vsakih bolečin ter izvršuje plombovanja in vse zobne operacije (39) 47
zobozdravnik A. Paichel,
poleg Hradeckega mostu, 1. nadstropje.

Znižana cena
Uljudno naznanjava, da se knjižnica
Weriand de Graz.
Zgodovinsko-rodoslovna razprava.
Spisal Davorin Terstenjak,
zdaj za znižano ceno po 30 kr. za jeden iztis dobiva, po poštni nakaznici naročene prosimo za poštino 5 kr. dodati. (124) 4-3
Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg
knjigarna v Ljubljani, Kongresni trg št. 2.
Znižana cena

Blago za in ženske moške obleke
Iz trajne ovčje volne, za moža srednje velikosti
3-10 metrov { za gld. 4,96 iz dobre ovčje volne;
za " " 8,— boljše " "
jedno obleko { " " 10,— fine " "
" " 12,40 jako fine " "
Peruvijem iz najfine ovčje volne v najmodernih bojah, najnoveje za gospejne suknene obleke, meter po gld. 2,20 in gld. 2,40.
Crni kožuhaši Palmerston-tricot, čista ovčja volna za gospejne zimske plašče, meter po 4 gld., loden za gospejne plašče zoper dež in oblačila.
Popotne ogrinjače, komad po gld. 4, 5, 8 in do gld. 12,— Najfineje obleke, hlače, prevlekače ali svrhne suknje, blago za suknje in dežne plašče, tifl, loden, komis, predenino, chevot, tricot, ogrinjače za dame in biljardne preproge, peruvien, toskin priporoča
Ustanovljeno Jan. Stikarofsky — 1866 —
fabriška zaloga v Brnu.
Vzorki franco. Vzorki (ogledniki) razpošiljavajo se gg. krojaškimi mojstrom nefrankovano. Pošiljatve proti povzetji čez 10 gld. franco.
V zalogi imam suknna vedno za več nego 150000 gld. av. v. in umeje se, da mi pri veliki svetovni trgovini ostane mnogo sukneneh ostan- kov, dolžih od 1 do 5 metrov, in sem torej pri- moran, take ostanke po jako nizkih fabriških cenah razpečavati. Vsak pametno misleč človek mora sprevideti, da od tako malih ostan- kov ni možno razpošiljati vzorkov na ogled, ker bi marveč vsled nekoliko stotin naročenih teh vzorkov ne ostali v kratkem nijedni vzorki a je torej skozi in skozi sleparija, ako firme sukne- nega blaga inserirajo suknene ostanke; v tacih slučajih so vzorki odrezani od celih kosov a ne od ostan- kov, torej je namen takega postopanja očivid- en. (125) 24-4
Ostanki, ki ne ugajajo, se zamenjavajo ali pak se pošlje nazaj denar.
Dopisi vsprejemljó se v nemškem, ogerskem, českem, poljskem, laškem in francoskem jeziku.